הבימאי הגרמני ריינר ורנר פאסבינדר בראיון בלעדי שהעניק לעדנה פיינרו:

„אני לא אנטי-שתי!"

הילד הנורא של הקולנוע הגרמני, הלוחם המושבע נגד המימסד, האיש שתקף את כל המוסכמות ואת כל החוקים המקובלים במולדתו, זכה להכרה רשמית. בגיל 36 קיבל הבימאי ריינר ורנר פאסבינדר את הפרס הגדול „דב הזהב", בפסטיבל הסרטים של ברלין.

אותו פסטיבל, שהוא בעצמו הסתער עליו אך לפני שנה בשצף־קצף, העניק לו את עיטור הכבוד. כמה מבעלי הלשונות הרעות, שאינם רוכשים אהדה רבה לפסטיבל ולפאסבינדר (לשניהם ישנם אויבים רבים מאשר אוהבים) טענו שעל מתן הפרס הוחלט זמן רב לפני שהחלה התחרות.

היהודים נאלצו לנהוג באופן שלילי כדי להתקיים. זה אדיוטי לעשות מהעניין סוד

האם בכך בא הסוף לאגדת המורד הנצחי? ריינר ורנר פאסבינדר, שהפך לסמל הקולנוע הגרמני המתחדש, האיש שבגיל 22 עשה את סירטו העלילתי הראשון, ומאז ביים כמעט 40 סרטים; האיש שבחר את גיבוריו מן חקבוצות המקופחות — נשים, הומוסכסואלים, מהגרים זרים, שהחברה דחתה אותם וסירבה להעניק להם זכויות שוות; האיש שהפך את המלודראמה לסיגנון אישי, ושגילה מומחיות גדולה כל־כך ב־שיחזור עולם הקולנוע של העבר, עד שהאשיומו בחיקוי מבלי לזרות אור חדש על הנושאים שבהם טיפל; האם הפך האיש הזה חלק מן המימסד? האם תחת הצוות הקטן והמסור, שבעזרתו הפיק לא פעם שלושה סרטים בתקציב של סרט אחד, יהפוך חלק מן התעשייה, ושמא אפילו עמוד־התווך שלה, בגרמניה?

על עניינים אלה, על כוונתו המוצהרת לכתוב את תולדות הרפובליקה הפדראלית מחדש, על הערותיו הנוגעות ליהדות וליהודים ועל המשך דרכו בקולנוע שרחנו יום אחרי שנסתיים פסטיבל ברלין.

לפגישה עם פאסבינדר הולכים בלב כבד. הוא ידוע במצבי־הרוח שלו וכמי שיחסו למראייניו רחוק מלהיות נימוסי ומתחשב. מסיבות־העיתונאים שהוא מעניק חופכות, בדרך־כלל, לתחרויות חתגושות בינו ובין השואלים. העוינות והאלימות המילולית שולטות בהן.

לכן, גם כשהסכים להיפגש עימי לראיון בלעדי, אי־אפשר היה לדעת מה צפוי בפגישה. מה עוד שחיית כבר בעיצומן של החכנות לסירטו הבא, שעתיד חיה להתחיל לצלמו בתוך ארבעה ימים. קשה לתאר זמן לחוץ מזה לשיחות־נפש ארוכות.

ציפתה לי הפתעה. למרות אופיו, כשפניו חיוורים ועיניו נפוחות מחגיגת־הלילה, נמשכה הפגישה שעה ארוכה. הוא השיב לכל השאלות ללא ההערות העוקצניות והטלגראפיות המפורסמות שלו, ודאג שהתשובות יתורגמו כראוי, כדי למנוע כל ספקות.

● במסיבת־העיתונאים שערכת כאן, אחרי הקרנת „כיסופיה של ורוניקה ווס", הצהרת שאתה מתכוון לכתוב מחדש את ההיסטוריה של הרפובליקה הפדראלית הגרמנית. למה התכוונת?

אני מנסה לשחזר, בדרכי שלי, את תולדות הרפובליקה, כי לדעתי ההיסטוריה שלה זקוקה לבדיקה מחודשת.

חשוב ביותר להבין כי למעשה נוצרה בגרמניה דמוקרטיה כפויה מלמעלה, שאינה דמוקרטיה כלל. אין זו הדמוקרטיה שלמענה נלחמים עמים. אין זו דמוקרטיה מרצון, אלא דמוקרטיה מוכתבת, ולכן היא אינה קיימת, למעשה.

כדי להבין את התהליך שהוביל למצב המזוייף הזה, אני מנסה לחזור לנקודת המוצא שלפני הקמת הרייך השלישי, ולבדוק מחדש, באמצעים אמנותיים, מה קרה מאז ולאן יש ללכת.

אחרי המילחמה היו הגרמנים עסוקים מדי בבנייה מואצת של מה שנהרס, ולא התפנו כלל לעסוק במה שהתחולל בתוך החברה ובנפשה. הם העדיפו לדחוק כל מה שקשור ברייך השלישי לתת־המודע שלהם, וסירבו לשבת ולנתח בצורה הגיונית את מה שקרה.

הילמר טייט ורזזל צק ב„כיסופיה של ורוניקה ווס"
הרופאה היהודיה למדה דברים נוראים

אנדריאה פראול ודירק בוגארד (במרכז) ב„ייאוש"
אנגלית לקולנוע — גרמנית לפילוסופיה

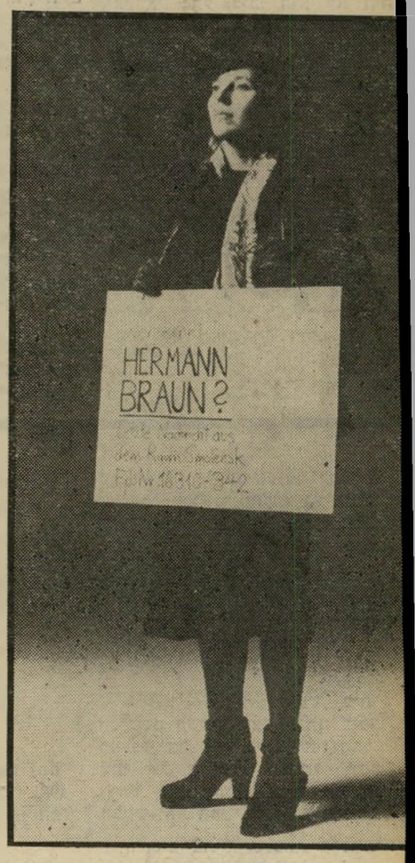

חנה שיגולה ב„מריה בראון"
לכתוב את ההיסטוריה מחדש